

Svar på skriftligt spörsmål SSS 346/2021 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att tillåta religiösa huvuddukar i militärtjänst

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 346/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Veronika Honkasalo /vänst:

Hur ämnar Försvarsmakten möjliggöra användning av religiösa huvuddukar i militärtjänst och hur ämnar Försvarsmakten göra det möjligt för alla intresserade finländare att fullgöra militärtjänst oberoende av religion och kultur?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Försvarsmakten uppskattar att beväringar från olika kulturer och med olika bakgrund deltar i försvaret. Att beakta olika kulturer och religioner är en vardag i modern militärtjänstgöring. En soldat tjänar sitt fosterland och sitt folk oberoende av sin politiska och religiösa ställning. En värnpliktig erbjuds jämlika och likvärdiga utgångspunkter för att fullgöra tjänstgöringen.

Jämställdhet och tjänstgöringssäkerhet främjas också genom enhetlig behandling och genom att skapa enhetliga verksamhetsmodeller för personer som deltar i tjänstgöringen från olika kulturer. Det allmänna tjänstgöringsreglementet bestämmer om soldatens klädsel och yttre väsen. Det finns inga undantag till dessa bestämmelser. Även riksdagens justitieombudsman har i sitt avgörande (dnr 578/2/15) konstaterat att Försvarsmakten har behörighet att utöver soldatens klädsel även bestämma om det utseende som förutsätts av soldaten som en del av den renlighet som förutsätts av soldaten.

Försvarsmaktens allmänna tjänstgöringsreglemente tar inte separat ställning till något trossamfunds eller någon annan grupps speciella eller typiska kläder, utan frågan behandlas jämlikt ur allas synvinkel med tanke på säkerhet, allmän renlighet, tillförlitlighet och opartiskhet. Reglementet tillåter användning av civila kläder, men de får inte synas under militärklädseln och användningen sker på eget ansvar. Det är förbjudet att använda andra än militärens huvudbonader.

Den riktlinje som fastställs i reglementet grundar sig på att en enhetlig och anspråkslös klädsel och renlighet i allmänhet väcker förtroende hos medborgarna och inte provocerar. Det gör det också lättare för medborgare att närma sig soldater.

Varje nationalitet fattar beslut om såväl klädsel som allmänna försvarslösningar utifrån sina egna nationella utgångspunkter och därför kan inga val som sådana tas i bruk någon annanstans. Andra staters lösningar kan alltså inte direkt jämföras med Finlands nationella lösning.

Enligt det allmänna tjänstgöringsreglementet är alla beväringar skyldiga att delta i militärpräster-
nas lektioner. På dessa tar man inte upp konfessionella frågor och de innehåller inte heller för-
kunnselseelement. Här handlar det om en grupp aktiviteter som utvecklar den etiska, psykiska och
sociala funktionsförmågan. Till exempel för stora kyrkohelger, inledande och avslutande av
tjänstgöring eller för andra etablerade evenemang ordnas evangelisk-lutherska och ortodoxa guds-
tjänster eller andakter. Parallellt med dessa ska man ordna ett alternativt handlett evenemang av-
sett för utveckling av den psykiska funktionsförmågan. En beväring kan välja vilken tillställning
han eller hon deltar i.

Specialfrågor som gäller religionsutövning (andakter, specialdieter, avvikande högtider, fasta,
andligt stöd) nämns också i det allmänna tjänstgöringsreglementet. Militärpräster är sakkunniga
i frågor som gäller religionsutövning och alla kan vara i kontakt med dem oberoende av överty-
gelse.

Försvarsmaktens mål är en jämlik behandling där beväringar och personer som fullgör frivillig
tjänstgöring för kvinnor har lika möjligheter att fullgöra sin tjänstgöring och utvecklas enligt sina
egna önskemål, intressen och egenskaper. Jämlikhet ökar samhörigheten, sammanhållningen och
säkerheten. Detta gäller för hela tjänstgöringen. Det är mycket beklagligt om klädselbestämme-
lserna hindrar någon från att fullgöra sin militärtjänst. Det finns inga planer på att ändra försvars-
maktens allmänna tjänstgöringsreglemente, vilket skulle göra det möjligt att använda annat än
militärens huvudbonad.

Helsingfors 22.6.2021

Försvarsminister Antti Kaikkonen